

קאית מלפנים, וההדיפה של כר חותיהשולם מאחור.

כ כל שיתקדם המשאומתן באמצעות השגריר יארינג, על חלקיו הגלויים ו- הנסתרים, על מגעיו העקיפים והישירים, כן תתגלה יותר ויותר חומרת הבעיות ה- תובעות פתרון.

כל עוד שהינו במעוז המופגז, ולא הו- צאנו את הראש, לא יכולנו לראות את הנוף שלפנינו. עתה, כשאנו מוציאים את ראשינו, נתחיל לראות את הרי הבעיות, רכס אחרי רכס, נוף מרפה-לכבות ומרפה- רגליים.

פתרון בעיית הפליטים. האם ינתן לחלק מהם לשוב לישראל, ואם כן — לכמה? חלק סימלי או מהותי? בכמה מי- סות שנתיות? ואילו פיצויים יקבלו הנות- רים? מניין יבוא הכסף? ובאילו ארצות ייקלטו?

ירושלים. העיר המקודשת לנו ולהם. ששום צד אינו יכול לחתר עליה, מבלי לבגוד בהיסטוריה שלו ולבזו לעצמו. איך הישמר אחדותה, מבלי שזה ידחוף את הערבים למלחמת-נצח? איך ינתן בה מעמד לערבים, שיציל את כבודם?

התעלה. איך תיפתח? לפני או אחרי הנסיגה? מתי תעבור בו האוניה הראשונה תחת דגל ישראלי? לפני או אחרי?

סידורי הביטחון. מה יפורז? וכיצד? מי יאבטח את הגבול — יחידות אמרי- קאיות וסובייטיות, או כוח בינלאומי? ואם יהיה זה כוח אר"ם — האם יהיה כסוף למועצת-הביטחון, כך שלא יוכל לזוז ללא הסכמה אמריקאית? האם יוגבלו מערכות הגנשק? האם יתחיל פירוק החימוש או הק- פאתו?

הסדריהשולם. באיזה מיסמך ייקבע רישמית? איך תחבטא בו ההכרה ההדדית בריבונות, בעצמאות ובשלמות הטריטורי- אית? מה יהיה טיב היחסים בין הצדדים למחרת היום? כמו בין שני חלקי גרמניה? כמו הודו-פאקיסטאן? כמו יוון-תורכיה? מה תהיה מהות הגבול?

והגבול? — מעל לכל וחשוב מכל — היכן הוא יהיה? בדיוק כמו גבול ה-4 ביוני? רחוק מגבול ה-4 ביוני? או שיהיו שנייהים קלים, שיהיה צורך להתוות אותם על המפה, קילומטר אחרי קילומטר?

כל נושא כזה נושא בחובו עשי- רות בעיות. וכל בעייה תהיה נר- שא למשאומתן מפרך, עם דרי- שות ודרישות-שכנגד, עמורה- עליהמקח ודפיקות-עדיהשולחן, ו- בסוף הצורך להחליט החלטה — עוד החלטה ועוד החלטה.

וכל החלטה כזאת תצטרך להתקבל שלוש פעמים ואולי ארבע — פעם במשאומתן בין שני הגדולים, פעם במשאומתן בין שני הקטנים, פעם בקאהיר ופעם בירושלים. עצם ראיית הבעיות במלוא היקפן ו- חומרתן עלולה היתה לזרוע יאוש בליבנו.

לולא המחשבה הנגרית: שאר- תם הכוחות שהביאו להכרעה ה- גורלית השבוע, יוסיפו לפעול בכל הכרעה נוספת.

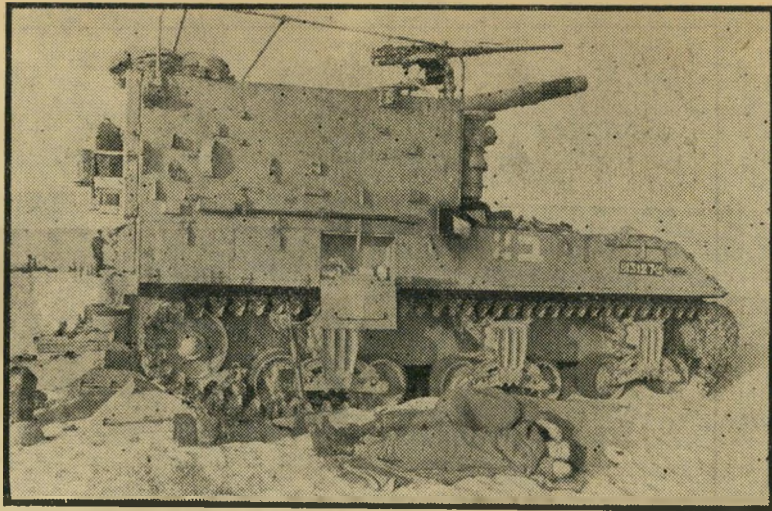
הכוחות החיצוניים, והכוחות הפנימיים. אנחנו. בעליהרצוןהטוב בישי- ראה, שהם הרוב.

מי שלבו פתח למתרחש סביבו, חש בדבר הגדול שקרה השבוע. לא רק בחוק, אלא גם בתוך הציבור פנימה.

זיק חדש נדלק בעינינו, והדופק כאילו החיש את פעימותיו.

העם הזה מדוכא תמיד כשהוא חש ש- הוא דורך במקום. והוא מתמלא חדוה ספונטאנית כאשר הוא מרגיש שהמיצע הגדול מתחדש, שהעניינים זזים.

השבוע הם התחילו לזוז. הידרי!

תותחנים בסיני ישנים ליד התותח הדומם

התפיסה אנחנו!

הם יצאו ממעוזיהם

ההפגזה הגדולה, שהחלה לפני חמש דקות, פסקה. רעם התותחנים נדם בחזית הדרום. הם יצאו ממעוזיהם. הם מלוכלכים, אדומייעון מחוסר-שינה וקרועי בגד, עייפים עד מוות.

הם יצאו ממעוזיהם, ומיצצו בעיניהם. הם יצאו ממעוזיהם, והנה מעטים הם, מעטים מאוד. הם נשאו על שכמם חברים הרוגים, חברים גוססים, חברים פצועים, חברים אשר אף לאחד מהם אין תחליף, אשר כל אחד מהם גדל עם היחידה, והפך לחלק ממנה, והשאיר אחריו חלל ריק.

הם יצאו ממעוזיהם, והנה העולם עודנו קיים, והפרחים עודם פורחים, והציפורים עודן מציצות.

הם יצאו ממעוזיהם — והם רוצים לחיות, לחיות בלב שלם ובנשמה שוקקה. כל אחד מהם היה מוכן למות, כל אחד מהם נשאר בחיים במיקרה, כל אחד מהם ניצל בנס עשירות, מאות פעמים, ממוות כימעט בטוח. הם יצאו ממעוזיהם — המעטים שהאומה חיבת להם חוב שאי-אפשר למרעו.

זברים אלה, בשינוי כמה מילים, נכתבו עליידי אורי אבנרי, או חיייל בחטיבת גבעתי, ב'18 ביולי 1948, דקות ספורות אחרי שנכנסה לתוקפה ההפגזה ששמה קץ ל'11 ימי הקרבות הנואשים בחזית הדרום. הם נכללו בספרו בשדות פלשת.

המאבק האמיתי על השלום לא נסתיים, הוא רק מתחיל. ממשלת ישראל — והמהגינות המצ- רית — צעדו צעד אחר, קטן והססני, בדרך השלום.

צעד היסטורי — אך צעד רא-י שון בלבד. כפי שנאמר, גם מסע של אלף קילומט- רים מתחיל בצעד אחד. אבל אחרי הצעד האחד, צרי- ים לבוא הרבההרבה צעדים

אני כותב שורות אלה דקות מעטות אחרי ששמעתי ברדיו את דבריה של ראש-הממשלה, שהכריזה על הפסקת-האש. עצמתי את עיני, והנה — מגיבכי הזיכ- רון — עולה בי תמונה מתקופה אחרת, תמונה שנשארה חדה ובהירה, תמונה מ- לפני 22 שנה. חזית אחרת, חיללים אח- רים, הפסקת-אש אחרת — ושימחה ה- עולה על גדותיה.

בדמיוני אני רואה את אנשי המעוזים לאורך התעלה, את הטייסים, את התותח- נים, את אותם הנמצאים שם כעת, את אותם שהיו שם מחר ומחרתיים.

הפסקת-אש זו — לכמה מהם היא ביטול של פסקיין מוות? כמה צעירים עדיזים, רוננים, שוקקייחיים יינצלו הודות לאקט פוליטי זה של כוחות עליונים? כמה דמעות של הורים נחמכו — מבלי שהורים אלה יידעו מה היה צפוי להם?

מי שמאמין באלוהים — זוהי שעתו להודות לו מקרב לב.

מי שאינו מאמין באלוהים — יודה נא על נצחון התבונה, ההגי- יון ואומץ-הלב בלב ממשלתנו ר- בלב היריב.

הפסקת-האש, שתציל נפשות כה רבות משני עברי הקו, היא הפרי ה- ראשון של קבלת תוכנית רוג'רס.

המחשבה על פרי זה לא גטשה אותנו אף לרגע בכל אותם חודשים מרים וארו- כים, כאשר היינו כוודים בדרישתנו להי- ענות בחיוב ליוזמת המעצמות ולתוכנית רוג'רס. הגידופים, ההשמצות, אוימי-הרצה שהומטרו עלינו — מה הם היו לעומת הסיכוי להציל את חייו של בן אחד, שמחר נעבור על פניו ברחוב, תחת לראות את תצלומו בעיתון-הבוקר?

אולם הפסקת-האש היא רק הפרי הרא-י שון. אם יבשילו כל שאר הפירות העש- רים לצמוח על עץ זה — נגיע אל השלום.

השלום שימנע נהרות של דם ודמעות.

מי שמאמין באלוהים — יתפלל-נא לכך. ומי שאינו מאמין — יאזור-נא עוז לפעול למען מטרה זו.

אין נעלה ממונה.

בדת תוכנית-יוג'רס היתה צעד גדול, נועז ומהפכני — גם מצד נשיא מצריים, גם מצד ראש-ממשלת ישראל. גם מי שאינו נמנה עם חסידיה הנלה- בים ביותר של הגברת גולדה מאיר — כמו ני — חייב להודות בפה מלא שגילתה ברגע היסטורי זה אומץ-לב וכושר-מנ- היגות.

נכון, היא לא היתה עושה זאת לולא משכו האמריקאים מלפנים, בכל כוחם ה- עצום, עד כי אי-אפשר היה לעמוד בפני לחץ זה.

נכון גם שלא היתה עושה זאת לולא דחפנו אנחנו מאחור, אנחנו וחלק גדול של דעת-הקהל הטובה, ובייחוד של הדור הצעיר ביותר.

ובכל זאת — ראשיהממשלה היא שהכריעה. ובוודאי לא היה זה קל הירב.

דחוקא מפני שעוד לפני שנה היתה בי- פנינו, כאשר השמענו תביעה זו, שרגלנו הוא דגל התבוסנות.

ודווקא מפני שדחתה את תוכנית רוי- ג'רס בשתי ידיה עוד לפני כמה שבועות.

דווקא עובדות אלה נותנות מש- מעות-יתר לתפנית הגדולה, ש- ראשיהממשלה אחראית לה.

אין פירוש הדבר שעתה יכולים לחומריהשולם — חיל-החלוצ הפעיל של מחנה-השלום הגדול — לפרוש מוירת- המאבק בהרגשה של ניצחון. להיפך, מעולם לא היתה המדינה זקוקה להם יותר.